અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

એફ.સી.આઈ. અને અન્યો

વિરુદ્ધ

સોને લાલ

૧૪ નવેમ્બર, ૨૦૦૫

[રુમા પાલ, ડો. એઆર. લક્ષ્મણન અને દલવીર ભંડારી, ન્યાયમૂર્તિઓ]

નોકરીનો કાયદો :

ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા (સ્ટાફ) રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૭૧ ; રેગ્યુલેશન્સ ૫૪, ૫૬, ૫૭, ૫૮ અને ૫૯ :

કર્મચારી વિરુદ્ધ શિસ્તભંગની કાર્યવાહી—સિનિયર/રિજનલ મેનેજર દ્વારા ફરજિયાત નિવૃત્તિની મોટી શિક્ષા લાદવી—સત્તાધિકારીની અસક્ષમતાના કારણોસર પડકારવામાં આવેલ—હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ દ્વારા મંજૂર કરવામાં

આવેલ અને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા કાયમ રાખવામાં આવેલ—અપીલ પર, ઠેરવેલ કે : ઝોનલ મેનેજર દ્વારા બઢતીનો હુકમ કાઢવામાં આવ્યો હોવાથી એવું અનુમાન તારવી શકાય નહીં કે તેઓ નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી હતા—કર્મચારીને બઢતી આપનાર અંતિમ સત્તાધિકારી ઝોનલ મેનેજર નહીં પરંતુ સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર છે, અને આથી તેઓ કોઈ પણ નાની કે મોટી શિક્ષા લાદવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારી છે—હાઈકોર્ટે સત્તાધિકારીની અસક્ષમતાના કારણોસર કર્મચારીની ફરજિયાત નિવૃત્તિના હુકમને રદ કરવામાં ભૂલ કરેલ છે—કર્મચારી પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની મોટી શિક્ષા લાદતા પહેલાં તેને ન તો કારણદર્શક નોટિસ આપવામાં આવી હતી કે ન તો તપાસ અહેવાલ પૂરો પાડવામાં આવ્યો હતો, આ મુદ્દાની હાઈકોર્ટ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી ન હતી —આથી માલિક તરફથી થયેલ આવી ચૂકનું કૃત્ય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતના ભંગ સમાન ગણાય કે કેમ તે અંગે વિચારણા કરવા માટે બાબત હાઈકોર્ટને પરત મોકલવામાં આવેલ—નિર્દેશો આપવામાં આવેલ—વહીવટી કાયદો.

અપીલકર્તા–માલિકે સામાવાળા–કર્મચારી વિરુદ્ધ શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરેલ અને ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા (સ્ટાફ) રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૭૧ ના રેગ્યુલેશન ૫૬ મુજબ તેના પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવામાં આવેલ. સામાવાળાએ ફરજિયાત નિવૃત્તિના હુકમને એ કારણોસર પડકારેલ કે તે નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી કરતાં ઉતરતી કક્ષાના સત્તાધિકારી દ્વારા કાઢવામાં આવેલ હતો. હાઈકોર્ટના સિંગલ જજે હુકમ કાઢનાર સત્તાધિકારીની અસક્ષમતાના કારણોસર હુકમને રદ કરીને રિટ પિટિશન મંજૂર કરેલ. માલિક દ્વારા દાખલ

કરવામાં આવેલ અપીલ હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવેલ. આથી આ હાલની અપીલો દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

અપીલકર્તાએ રજૂઆત કરેલ કે સામાવાળાને ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની સમકક્ષ કક્ષાના સત્તાધિકારી દ્વારા ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ તરીકે બઢતી આપવામાં આવેલ હતી અને બઢતીના હુકમમાં ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) ના હોદ્દાના માત્ર ઉલ્લેખ પરથી એવું અનુમાન તારવી શકાય નહીં અને તારવી શકાતું નથી કે સામાવાળાને તે અધિકારી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવેલ હતી; કે બઢતીનો હુકમ અપીલકર્તા નં. ૨ (ઝોનલ મેનેજર) પાસેથી કોઈ પણ મંજૂરી મેળવ્યા વિના ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની અધ્યક્ષતાવાળી સમિતિની ભલામણોના આધારે કાઢવામાં આવેલ હતો; અને કે અપીલકર્તા નં. ૩ ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ ની જગ્યા પર નિમણૂક/બઢતી કરવા માટે સક્ષમ હોવાથી, તેમને સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવાની હકૂમત હતી.

સામાવાળાએ રજૂઆત કરેલ કે હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સુસંગત ફાઇલોનું અવલોકન કર્યા પછી એવા તારણ પર પહોંચેલ કે સામાવાળાની નિમણૂક ઝોનલ મેનેજર દ્વારા કરવામાં આવેલ હતી અને, તેથી, સદર તારણ ફાઇલમાં રહેલા પત્રો/નોંધોને અનુરૂપ છે અને, તેથી, ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદામાં કોઈ દખલગીરી કરવાની જરૂર નથી; કે રેગ્યુલેશન ૫૬ ની સમજૂતી સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે જે કિસ્સામાં કર્મચારીની નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી સદર રેગ્યુલેશન હેઠળ ગ્રેડ/જગ્યા પર નિમણૂક કરવા માટે સત્તા

ધરાવતા સત્તાધિકારી કરતાં ઉચ્ચ સત્તાધિકારી હોય, ત્યારે સદર રેગ્યુલેશન્સના ક્લોઝ (૫) થી (૯) માં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબની શિક્ષા લાદવાની રેગ્યુલેશન ૫૪ હેઠળની સત્તા આવા ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા વાપરવામાં આવશે; કે અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના નિયમોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું કારણ કે સામાવાળાને તપાસ અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી અને સૂચિત સજા સામે કારણ દર્શાવવા માટે તેને કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી ન હતી; અને કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર, નિમણૂક કરવા માટે સત્તા ધરાવતા સત્તાધિકારી હોવા છતાં, હાલના કિસ્સામાં ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદતો હુકમ પસાર કરી શક્યા ન હોત કારણ કે નિમણૂક/બઢતીનો હુકમ ઝોનલ મેનેજર દ્વારા કરવામાં આવેલ હતો.

અપીલોનો નિકાલ કરતાં, કોર્ટે

ઠેરવ્યુ : ૧.૧. હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે અપીલકર્તાના એ કેસને સંપૂર્ણપણે નજરઅંદાજ કરેલ છે અને વિચારણામાં લેવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે કે સામાવાળા–કર્મચારીની ફાઇલ ઝોનલ મેનેજર સમક્ષ માત્ર રિજનમાં ખાલી જગ્યાઓ અસ્તિત્વમાં ન હોવાના કારણે બઢતી પામેલ હોદ્દા પર પંજાબ રાજ્યની અંદર ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ ના પસંદગી પામેલા ઉમેદવારોને ચાલુ રાખવાના હેતુસર જ મૂકવામાં આવી હતી અને અન્ય કોઈ કર્મચારીઓની બઢતીની મંજૂરી માટે નહીં. આ કારણ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનમાં ચોક્કસપણે અને મુદ્દાસર રીતે લેવામાં આવેલ છે. તેથી, હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા

તારવવામાં આવેલું અનુમાન સાચું નથી અને ટકી શકે તેમ નથી. [૨૪૫–ડી–ઈ]

૧.૨. બઢતીના ઓફિસ ઓર્ડરમાં ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) ના હોદ્દાના માત્ર ઉલ્લેખ પરથી એવું અનુમાન તારવી શકાય નહીં કે સામાવાળાને તે અધિકારી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવેલ હતી. હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચ બંને એ બાબત સમજવામાં ભૂલ કરેલ છે કે બઢતીનો હુકમ અપીલકર્તા નં. ૨ પાસેથી મંજૂરી મેળવ્યા વિના અને મંજૂરી મેળવવાની કોઈ પણ આવશ્યકતા વિના ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની અધ્યક્ષતાવાળી ઝોનલ પ્રમોશન કમિટીની ભલામણોના આધારે કાઢવામાં આવેલ હતો. કેટેગરી ૩ ની અંદર બઢતી આપવા માટે ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી અંતિમ સત્તાધિકારી છે અને સમિતિ દ્વારા આપવામાં આવેલ બઢતીઓ બાબતે ઝોનલ મેનેજરને કોઈ લેવાદેવા નથી. [૨૪૬–ડી, ઈ, એફ]

૧.૩. સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર/ઝોનલ મેનેજર દરેક કોઈ પણ શિક્ષા એટલે કે નાની તેમજ મોટી શિક્ષાઓ લાદવા માટે સક્ષમ છે. સિનિયર રિજનલ મેનેજર સામાવાળા દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલ જગ્યા માટે માત્ર નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી જ નથી પરંતુ તેઓ સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન્સ ૫૬, ૫૭, ૫૮ અને ૫૯ ના હેતુ માટે શિસ્ત સત્તાધિકારી તરીકે કાર્ય કરવા અને મોટી શિક્ષાઓ લાદવા માટે પણ સક્ષમ છે. સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૫૬ અને એપેન્ડિક્સ ૨ મુજબ કેટેગરી (૩) ની જગ્યાના નિમણૂક

કરનાર સત્તાધિકારી સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર છે અને ઝોનલ મેનેજર નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી નથી. આ ઉપરાંત સામાવાળાને ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) દ્વારા નહીં પરંતુ ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવી હતી જોકે બઢતીના હુકમો ઝોનલ ઓફિસમાંથી માત્ર એટલા માટે કાઢવામાં આવ્યા હતા કારણ કે નોર્થ ઝોન હેઠળના તમામ રિજનના સંબંધમાં ગ્રુપ/કેટેગરી ૩ ની સિનિયોરિટી ઝોનલ ધોરણે જાળવવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજર બઢતી પામનાર કર્મચારીઓનું ઝોનમાં પોસ્ટિંગ કરે છે અને ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની સમકક્ષ કક્ષા ધરાવતા સિનિયર રિજનલ મેનેજરને કાર્યવાહી શરૂ કરવાની અને શિક્ષા લાદવાની હકૂમત હતી. [૨૪૫–જી, એચ; ૨૪૬–એ, બી]

૨. હાઇકોર્ટના સિંગલ જજ સમક્ષ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગ અંગેની કોઈ રજૂઆત ઉપસ્થિત કરવામાં કે દલીલ કરવામાં આવી ન હતી. જોકે, ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ, બે રજૂઆતો ઉપસ્થિત કરવામાં આવી હતી – એક, શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવા અને ફરજિયાત નિવૃત્તિની સજા લાદવા અંગેની અપીલકર્તા નં. ૩ ની હકૂમત બાબતે અને બીજી એ કે અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું. જોકે બે રજૂઆતો ઉપસ્થિત કરવામાં આવી હતી, તેમ છતાં હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પ્રશ્નમાં ઊતર્યા વિના અન્ય કારણોસર રિટ પિટિશન મંજૂર કરેલ છે અને ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં અને સજા લાદવામાં સિનિયર રિજનલ મેનેજરની સક્ષમતા અંગેનું તારણ કાયમ

રાખવામાં આવે છે. તેથી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગના બીજા મુદ્દાની વિચારણા માટે બાબત હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચને પરત મોકલવામાં આવે છે. [૨૪૭–ડી, ઇ, એફ; ૨૪૮–સી]

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસ્ડિક્શન : સિવિલ અપીલ નં. ૬૮૦૮/૨૦૦૫.

એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ માં પંજાબ અને હરિયાણા હાઇકોર્ટના તારીખ ૧૯.૧૨.૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને હુકમ પરથી.

સાથે

સી.એ. નં. ૬૮૦૯/૨૦૦૫.

અપીલકર્તાઓ તરફે એ. શરણ અને એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ સુશ્રી ઇન્દ્રા સાહની.

સામાવાળાઓ તરફે રાજુ રામચંદ્રન, એસ. ગોયલ, સી.એમ. ચોપરા, આર.કે. જોશી, પી.એન. પુરી, એસ.પી. શર્મા, એ. ભારદ્વાજ, કે.પી. શર્મા, એ. અત્રેય, એસ. સિંહ, ડી.કે. ઠાકુર, એસ. પ્રેમ ચંદર, એન. ઠાકુર, આર.કે. સિંહ અને દેબાશિષ મિશ્રા.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ડો. એઆર. લક્ષ્મણન દ્વારા આપવામાં આવેલ.

ન્યાયમૂર્તિ ડો. એઆર. લક્ષ્મણન. લીવ મંજૂર કરવામાં આવેલ.

સિવિલ અપીલ નં. ૬૮૦૮/૨૦૦૫ @ એસ.એલ.પી. (સિવિલ) નં. ૧૦૪૫૨/૨૦૦૪ એ રિટ પિટિશન નં. ૨૬૦૩/૧૯૮૮ માં પંજાબ અને હરિયાણા કોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદાને કાયમ રાખતા સદર કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૯.૧૨.૨૦૦૩ ના ચુકાદા સામે દાખલ કરવામાં આવેલ છે અને સિવિલ અપીલ નં. ૬૮૦૯/૨૦૦૫ @ એસ.એલ.પી. (સિવિલ) નં. ૧૮૫૦૫/૨૦૦૪ એ સિવિલ રિટ પિટિશન નં. ૧૮૪૩૨/૨૦૦૨ માં પંજાબ અને હરિયાણા હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૬.૦૫.૨૦૦૪ ના અંતિમ ચુકાદા સામે દાખલ કરવામાં આવેલ છે જેના દ્વારા ડિવિઝન બેન્ચે એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ માં ડિવિઝન બેન્ચના તારીખ ૧૯.૧૨.૨૦૦૩ ના ચુકાદા દ્વારા કાયમ રાખવામાં આવેલ રિટ પિટિશન નં. ૨૬૦૩/૧૯૯૮ ના ચુકાદા મુજબ સદર રિટ પિટિશનનો નિકાલ કરેલ હતો.

એસ.એલ.પી. (સિવિલ) નં. ૧૦૪૫૨/૨૦૦૪ માં સામાવાળા સોને લાલ વિરુદ્ધ અમુક શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી અને સિનિયર રિજનલ મેનેજર દ્વારા ફરજિયાત નિવૃત્તિની સજા લાદવામાં આવી હતી. સામાવાળા – સોને લાલે ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયાના સિનિયર રિજનલ મેનેજર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ફરજિયાત નિવૃત્તિના હુકમને પડકાર્યો હતો જેના દ્વારા સામાવાળા જ્યારે ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ તરીકે ફરજ બજાવતા હતા ત્યારે ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા (સ્ટાફ) રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૭૧ (જે હવે

પછી "સદર રેગ્યુલેશન્સ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના રેગ્યુલેશન ૫૬ હેઠળ નોકરીમાંથી ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવામાં આવી હતી. સામાવાળાએ સદર હુકમને એ કારણોસર પડકાર્યો હતો કે ફરજિયાત નિવૃત્તિનો હુકમ નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી કરતાં ઉતરતી કક્ષાના સત્તાધિકારી દ્વારા એટલે કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે સદર હુકમ માત્ર ઝોનલ મેનેજર દ્વારા જ પસાર કરી શકાયો હોત કારણ કે તેમણે એવો દાવો કર્યો હતો કે તેમને ઝોનલ મેનેજર દ્વારા ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ તરીકે બઢતી આપવામાં આવી હતી.

વિદ્વાન સિંગલ જજે, તારીખ ૧૨.૦૪.૨૦૦૨ ના ચુકાદા દ્વારા, એવું ઠેરવીને રિટ પિટિશન મંજૂર કરી હતી અને ફરજિયાત નિવૃત્તિનો હુકમ રદ કર્યો હતો કે અપીલકર્તા નં. ૩ સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવા માટે સક્ષમ ન હતા.

હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ કોર્પોરેશન દ્વારા કરવામાં આવેલ અપીલ પણ એવું ઠેરવીને નામંજૂર કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળાને અપીલકર્તા નં. ૨ (ઝોનલ મેનેજર) દ્વારા ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ તરીકે બઢતી આપવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તા નં. ૩ (સિનિયર રિજનલ મેનેજર) અપીલકર્તા નં. ૨ કરતાં ઉતરતી કક્ષાના હતા અને સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની મોટી શિક્ષા લાદવા માટે સક્ષમ ન હતા. ડિવિઝન બેન્ચ

દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદાથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તાએ આ કોર્ટમાં સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન મારફતે ઉપરોક્ત અપીલ દાખલ કરેલ છે.

અગાઉ જણાવ્યા મુજબ સિવિલ અપીલ નં. ૬૮૦૯/૨૦૦૫ @ એસ.એલ.પી. (સી) નં. ૧૮૫૦૫/૨૦૦૪ ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા રિટ પિટિશન નં. ૧૮૪૩૨/૨૦૦૨ સામે દાખલ કરવામાં આવી હતી જેનો પણ ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ માં અન્ય ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદાને અનુસરીને નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. આ સિવિલ અપીલમાં પણ બીજા કેસ જેવી જ સમાન રજૂઆતો લેવામાં આવી હતી.

અમે અપીલકર્તાઓ તરફે વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી એ. શરણ અને વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી ઇન્દ્રા સાહનીને અને સંબંધિત સામાવાળાઓ તરફે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુ રામચંદ્રન, શ્રી એસ.પી. શર્મા અને શ્રી ડી.કે. ઠાકુર તથા અન્ય કાઉન્સેલને સાંભળ્યા હતા.

વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ – શ્રી શરણે રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા સોને લાલને સમકક્ષ કક્ષાના સત્તાધિકારી એટલે કે ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજર દ્વારા ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ તરીકે બઢતી આપવામાં આવી હતી અને બઢતીના હુકમમાં ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) ના હોદ્દાના માત્ર ઉલ્લેખ પરથી એવું અનુમાન તારવી શકાય નહીં અને તારવી શકાતું નથી કે સામાવાળાને તે અધિકારી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવી હતી. તારીખ ૨૮/૨૯.૧૧.૧૯૭૯ નો

હુકમ અપીલકર્તા નં. ૨ પાસેથી કોઈ પણ મંજૂરી મેળવ્યા વિના ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની અધ્યક્ષતાવાળી સમિતિની ભલામણોના આધારે કાઢવામાં આવ્યો હતો. સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૫૬ એપેન્ડિક્સ ૨ મુજબ, અપીલકર્તા નં. ૩ ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ (જે ક્લાસ–૩ ની જગ્યા છે) ની જગ્યા પર નિમણૂક/બઢતી કરવા માટે સક્ષમ છે અને, તેથી, અપીલકર્તા નં. ૩ ને સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવાની હકૂમત હતી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે ડિવિઝન બેન્ચે એ સ્વીકારવા છતાં કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર, અપીલકર્તા નં. ૩ ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ ની જગ્યા કે જે ગ્રુપ/કેટેગરી ૩ ની જગ્યા હતી તેના માટે નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી હતા અને મોટી શિક્ષા સહિતની કોઈ પણ શિક્ષા લાદી શકતા હતા, તેમ છતાં એવું ઠેરવવામાં ભૂલ કરી હતી કે હાલના કિસ્સામાં નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી કે જે રેગ્યુલેશન ૫૬ ના પરંતુક નીચે આવતી સમજૂતી મુજબ નિમણૂક કરવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારી અથવા જેણે ખરેખર સંબંધિત કર્મચારીની નિમણૂક કરી હોય તે ઉચ્ચ સત્તાધિકારી છે તે ઝોનલ મેનેજર (ઉચ્ચ સત્તાધિકારી) હતા અને આથી સિનિયર રિજનલ મેનેજર દ્વારા ફરજિયાત નિવૃત્તિની મોટી શિક્ષા લાદી શકાઈ ન હોત. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૫૬ અને એપેન્ડિક્સ ૨ મુજબ, કેટેગરી – ૩ ની જગ્યાના નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર છે અને ઝોનલ મેનેજર નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી નથી. તેથી, બઢતી સમિતિની કાર્યવાહીને ઝોનલ મેનેજર દ્વારા મંજૂર કરવાની જરૂર ન હતી કે તે ઝોનલ મેનેજર દ્વારા મંજૂર કરવામાં

આવી પણ ન હતી. એવું કોઈ રેગ્યુલેશન નથી જે એવી જોગવાઈ કરતું હોય કે ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવેલ કાર્યવાહી/બઢતીઓ કોઈ ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા મંજૂર થવી જોઈએ.

તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુ રામચંદ્રને રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ડિવિઝન બેન્ચ હાઇકોર્ટ સમક્ષ અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સુસંગત ફાઇલોનું અવલોકન કર્યા પછી એવા તારણ પર પહોંચી હતી કે સામાવાળાની નિમણૂક ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) અપીલકર્તા નં. ૨ દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને, તેથી, ફાઇલોનું અવલોકન કર્યા પછી વિદ્વાન ડિવિઝન બેન્ચ જે તારણ પર પહોંચી છે તે ફાઇલમાં રહેલા પત્રો/નોંધોને અનુરૂપ છે અને, તેથી, ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદામાં કોઈ દખલગીરી કરવાની જરૂર નથી. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે રેગ્યુલેશન ૫૬ ની સમજૂતી રેગ્યુલેશન ૫૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ શિક્ષા લાદવાની સત્તા કોણ વાપરી શકે તે સત્તાધિકારીને સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે અને તે સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે જે કિસ્સામાં કર્મચારીની નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી સદર રેગ્યુલેશન હેઠળ ગ્રેડ/જગ્યા પર નિમણૂક કરવા માટે સત્તા ધરાવતા સત્તાધિકારી કરતાં ઉચ્ચ સત્તાધિકારી હોય ત્યારે સદર રેગ્યુલેશન્સના ક્લોઝ (૫) થી (૯) માં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબની શિક્ષા લાદવાની રેગ્યુલેશન ૫૪ હેઠળની સત્તા આવા ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા વાપરવામાં આવશે.

શ્રી રાજુ રામચંદ્રને બંને કોર્ટના ચુકાદાઓ, એનેક્ષરો અને અન્ય સુસંગત દસ્તાવેજો તરફ પણ અમારું ધ્યાન દોર્યું હતું.

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન નં. ૧૮૫૦૫/૨૦૦૪ માં સામાવાળા – શ્રી ભોપાલ સિંહ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલે અગાઉ ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલી રજૂઆતોનું પુનરુચ્ચારણ કર્યા બાદ વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ – શ્રી રાજુ રામચંદ્રન દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો અપનાવી હતી. શ્રી રામચંદ્રને સુનાવણી સમયે એ રજૂઆત પણ ઉપસ્થિત કરી છે કે અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના નિયમોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું કારણ કે સામાવાળાને તપાસ અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી અને સૂચિત સજા સામે કારણ દર્શાવવા માટે તેને કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી ન હતી.

ઉપરોક્ત હકીકતલક્ષી પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ કોર્ટ દ્વારા નીચેના કાયદાના પ્રશ્નોનો નિર્ણય કરવાની જરૂર છે :–

(એ) શું સિનિયર રિજનલ મેનેજર, ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા, રિજનલ ઓફિસ, પંજાબ, ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા (સ્ટાફ) રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૭૧ ના રેગ્યુલેશન ૫૬ હેઠળ સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવા માટે સક્ષમ હતા/છે?

(બી) શું અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું?

પ્રશ્ન નં. ૧

હવે આપણે એફ.સી.આઇ. (સ્ટાફ) રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૭૧ ના રેગ્યુલેશન ૫૬ હેઠળ સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવાની સિનિયર રિજનલ મેનેજરની સક્ષમતા અંગેની પ્રથમ રજૂઆત તરફ વળીશું. સદર રેગ્યુલેશન્સનું રેગ્યુલેશન ૫૬ નીચે મુજબ વંચાય છે :

"બોર્ડ અથવા આ સંબંધમાં એપેન્ડિક્સ–૨ માં નિર્દિષ્ટ કરેલ સત્તાધિકારી અથવા બોર્ડના સામાન્ય કે ખાસ હુકમ દ્વારા આ સંબંધમાં સત્તા આપવામાં આવેલ અન્ય કોઈ સત્તાધિકારી (એપેન્ડિક્સ–૨ માં નિર્દિષ્ટ કરેલ સત્તાધિકારી કરતાં ઉચ્ચ), કોઈ પણ કર્મચારી પર રેગ્યુલેશન ૫૪ માં નિર્દિષ્ટ કરેલ કોઈ પણ શિક્ષા લાદી શકશે.

પરંતુ રેગ્યુલેશન ૫૪ ના ક્લોઝ (૫) થી (૯) માં નિર્દિષ્ટ કરેલ હોદ્દામાં ઘટાડો, ફરજિયાત નિવૃત્તિ, નોકરીમાંથી દૂર કરવા અથવા નોકરીમાંથી બરતરફ કરવાની શિક્ષાઓ નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી કરતાં ઉતરતા સત્તાધિકારી દ્વારા કોઈ પણ કર્મચારી પર લાદવામાં આવશે નહીં.

સમજૂતી : આ રેગ્યુલેશનના હેતુ માટે કર્મચારીના સંબંધમાં નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી નીચે મુજબ વંચાશે :

(૧) કર્મચારી તે સમયે જે જગ્યા/ગ્રેડ ધારણ કરતા હોય તે જગ્યા/ગ્રેડ પર નિમણૂકો કરવા માટે સત્તા ધરાવતા સત્તાધિકારી; અથવા

(૨) જે સત્તાધિકારીએ કર્મચારીની આવી જગ્યા/ગ્રેડ પર નિમણૂક કરી હોય તે સત્તાધિકારી, જે તે કિસ્સા મુજબ જે કોઈ સત્તાધિકારી ઉચ્ચ સત્તાધિકારી હોય તે;

(૩) સદર રેગ્યુલેશન્સના એપેન્ડિક્સ–૨ માંની હાલની જોગવાઈઓને આ સાથેના એનેક્ષર મુજબના પત્રકથી બદલવામાં આવશે."

સામાવાળા તરફેના વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ફરજિયાત નિવૃત્તિનો હુકમ ૨૭.૧૧.૧૯૮૭ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને, તેથી, રેગ્યુલેશન ૫૪ ના હેતુ માટે નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી સમજૂતી અનુસાર નક્કી કરવાના રહે છે અને ઉપરોક્ત સમજૂતીને ધ્યાનમાં લેતાં સિનિયર રિજનલ મેનેજર નિમણૂક કરવા માટે સત્તા ધરાવતા સત્તાધિકારી હોવા છતાં હાલના કિસ્સામાં ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદતો હુકમ પસાર કરી શક્યા ન હોત કારણ કે નિમણૂક/બઢતીનો હુકમ ઝોનલ મેનેજર દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચના તારણો રેકર્ડના અવલોકન પર આધારિત છે અને વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા સમાન તારણોમાં દખલગીરી કરવાને બહુ ઓછો અવકાશ છે.

અમે રેકર્ડ અને એફ.સી.આઇ. રેગ્યુલેશન્સનું કાળજીપૂર્વક અવલોકન કર્યું છે. અમારા અભિપ્રાય મુજબ, ડિવિઝન બેન્ચે અહીંના અપીલકર્તાના એ કેસને સંપૂર્ણપણે નજરઅંદાજ કર્યો છે અને વિચારણામાં લેવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે

ફાઇલ ઝોનલ મેનેજર સમક્ષ માત્ર રિજનમાં ખાલી જગ્યાઓ અસ્તિત્વમાં ન હોવાના કારણે બઢતી પામેલ હોદ્દા પર પંજાબની અંદર ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧ ના પસંદગી પામેલા ઉમેદવારોને ચાલુ રાખવાના હેતુસર જ મૂકવામાં આવી હતી અને અન્ય કોઈ કર્મચારીઓની બઢતીની મંજૂરી માટે નહીં. આ કારણ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનમાં ચોક્કસપણે અને મુદ્દાસર રીતે લેવામાં આવ્યું છે. તેથી, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તારવવામાં આવેલું અનુમાન સાચું નથી અને ટકી શકે તેમ નથી.

હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે એ સ્વીકારવા છતાં કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર (અપીલકર્તા નં. ૩) 'ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ ગ્રેડ–૧' (ગ્રુપ/કેટેગરી ૩ ની જગ્યા) ની જગ્યા માટે નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી હતા અને કોઈ પણ શિક્ષા (મોટી શિક્ષા સહિત) લાદી શકતા હતા, તેમ છતાં એવું ઠેરવવામાં ભૂલ કરી હતી કે હાલના કિસ્સામાં "નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી" કે જે રેગ્યુલેશન ૫૬ ના પરંતુક નીચે આવતી સમજૂતી મુજબ નિમણૂક કરવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારી અથવા જેણે (ખરેખર) સંબંધિત કર્મચારીની નિમણૂક કરી હોય તે ઉચ્ચ સત્તાધિકારી હતા તે ઝોનલ મેનેજર (ઉચ્ચ સત્તાધિકારી) હતા અને આથી સિનિયર રિજનલ મેનેજર દ્વારા ફરજિયાત નિવૃત્તિની મોટી શિક્ષા લાદી શકાઈ ન હોત. સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર/ઝોનલ મેનેજર દરેક કોઈ પણ શિક્ષા એટલે કે નાની તેમજ મોટી શિક્ષાઓ લાદવા માટે સક્ષમ છે. એ સ્પષ્ટ છે કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર સામાવાળા દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલ જગ્યા માટે માત્ર નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી જ નથી પરંતુ તેઓ સદર રેગ્યુલેશન્સના

રેગ્યુલેશન્સ ૫૬, ૫૭, ૫૮ અને ૫૯ ના હેતુ માટે શિસ્ત સત્તાધિકારી તરીકે કાર્ય કરવા અને મોટી શિક્ષાઓ લાદવા માટે પણ સક્ષમ છે. સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૫૬ અને એપેન્ડિક્સ ૨ મુજબ કેટેગરી (૩) ની જગ્યાના નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી સિનિયર રિજનલ મેનેજર/રિજનલ મેનેજર છે અને ઝોનલ મેનેજર નિમણૂક કરનાર સત્તાધિકારી નથી. આ ઉપરાંત સામાવાળાને ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) દ્વારા નહીં પરંતુ ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવી હતી જોકે બઢતીના હુકમો ઝોનલ ઓફિસમાંથી માત્ર એટલા માટે કાઢવામાં આવે છે કારણ કે નોર્થ ઝોન હેઠળના તમામ રિજનના સંબંધમાં ગ્રુપ/કેટેગરી ૩ ની સિનિયોરિટી ઝોનલ ધોરણે જાળવવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજર બઢતી પામનાર કર્મચારીઓનું ઝોનમાં પોસ્ટિંગ કરે છે અને ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની સમકક્ષ કક્ષા ધરાવતા સિનિયર રિજનલ મેનેજરને કાર્યવાહી શરૂ કરવાની અને શિક્ષા લાદવાની હકૂમત હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે ઝોનલ પ્રમોશન કમિટીની કાર્યવાહીને ઝોનલ મેનેજર દ્વારા મંજૂર કરવાની જરૂર ન હતી કે તે ઝોનલ મેનેજર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી પણ ન હતી. તદુપરાંત એવું કોઈ રેગ્યુલેશન નથી જે એવી જોગવાઈ કરતું હોય કે ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવેલ કાર્યવાહી/બઢતીઓ કોઈ ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા મંજૂર કરવાની રહે છે. હકીકતમાં ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવેલ બઢતીની મંજૂરી માટે ફાઇલ ક્યારેય ઝોનલ મેનેજર સમક્ષ મૂકવામાં આવી જ ન હતી.

અમારા મતે, બઢતીના ઓફિસ ઓર્ડરમાં ઝોનલ મેનેજર (નોર્થ) ના હોદ્દાના માત્ર ઉલ્લેખ પરથી એવું અનુમાન તારવી શકાય નહીં કે સામાવાળાને તે અધિકારી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચ બંને એ બાબત સમજવામાં પણ ભૂલ કરી છે કે તારીખ ૨૮/૨૯.૧૧.૧૯૭૯ નો હુકમ અપીલકર્તા નં. ૨ પાસેથી મંજૂરી મેળવ્યા વિના અને મંજૂરી મેળવવાની કોઈ પણ આવશ્યકતા વિના ડેપ્યુટી ઝોનલ મેનેજરની અધ્યક્ષતાવાળી ઝોનલ પ્રમોશન કમિટીની ભલામણોના આધારે કાઢવામાં આવ્યો હતો. અમારા મતે, કેટેગરી ૩ ની અંદર બઢતી આપવા માટે ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી અંતિમ સત્તાધિકારી છે અને સમિતિ દ્વારા આપવામાં આવેલ બઢતીઓ બાબતે ઝોનલ મેનેજરને કોઈ લેવાદેવા નથી.

હકીકતમાં, બંને અપીલોમાંના સામાવાળાઓ અને ૩૪ અન્ય કર્મચારીઓને ઝોનલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા બઢતી આપવામાં આવી હતી અને પંજાબ રિજનમાં મંજૂર થયેલી જગ્યાઓ માટે આવી ખાલી જગ્યાઓ ઉપલબ્ધ ન હતી. પ્રતિ–સોગંદનામામાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે કામના ભારે ધસારાના કારણે તેમની સેવાઓ પંજાબ રિજનમાં ચાલુ રાખવાની જરૂર હતી અને વધારાની સંખ્યાને ચાલુ રાખવાની માત્ર આ જ બાબત ઝોનલ મેનેજર સમક્ષ મૂકવામાં આવી હતી અને પસંદગી પામેલા કોઈ પણ ઉમેદવારોની બઢતીની મંજૂરીની બાબત નહીં. અમારા અભિપ્રાય મુજબ, અપીલકર્તાઓએ વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદાઓમાં દખલગીરી કરવા માટે મજબૂત કારણો પ્રસ્થાપિત કર્યા છે.

તેથી, અમે ઠેરવીએ છીએ કે સિનિયર રિજનલ મેનેજર, એફ.સી.આઇ. સદર રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૫૬ હેઠળ સામાવાળા પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવા માટે સક્ષમ છે.

પ્રશ્ન નં. ૨

શ્રી રાજુ રામચંદ્રનના જણાવ્યા અનુસાર, અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના નિયમોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું કારણ કે સામાવાળાને તપાસ અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી અને સૂચિત સજા સામે કારણ દર્શાવવા માટે તેને કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી ન હતી. આ સંદર્ભમાં, અમે વિદ્વાન સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદાનું પણ અવલોકન કર્યું છે. વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદાનું અવલોકન દર્શાવે છે કે અહીંના સામાવાળા/રિટ પિટિશનર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ કેસ મુખ્યત્વે એ હતો કે ફરજિયાત નિવૃત્તિનો વાદગ્રસ્ત હુકમ એવા સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જે તેમ કરવા માટે સક્ષમ ન હતા અને, તેથી, તારીખ ૨૭.૧૧.૧૯૮૭ નો હુકમ એનેક્ષર–પી૩ ગેરકાયદેસર અને હકૂમત વિનાનો છે. રજૂઆતો ટાંક્યા પછી, વિદ્વાન સિંગલ જજે રિટ પિટિશનના નિકાલ માટે નિર્ણય કરવાના એકમાત્ર મુદ્દા પર વિચારણા કરી હતી કે શું તારીખ ૨૭.૧૧.૧૯૮૭ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ હકૂમત ધરાવતા સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો છે કે નહીં. વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ કુદરતી

ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગ અંગેની કોઈ રજૂઆત ઉપસ્થિત કરવામાં કે દલીલ કરવામાં આવી ન હતી.

અમે ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાનું પણ અવલોકન કર્યું છે. ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ, બે રજૂઆતો ઉપસ્થિત કરવામાં આવી હતી – એક, શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવા અને ફરજિયાત નિવૃત્તિની સજા લાદવા અંગેની અપીલકર્તા નં. ૩ ની હકૂમત બાબતે અને – બીજી એ કે અપીલકર્તા નં. ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલું કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગના કારણે દૂષિત થયેલ હતું. જોકે બે રજૂઆતો ઉપસ્થિત કરવામાં આવી હતી, તેમ છતાં ડિવિઝન બેન્ચના વિદ્વાન ન્યાયાધીશોએ માત્ર ફરજિયાત નિવૃત્તિની શિક્ષા લાદવાની અપીલકર્તા નં. ૩ ની હકૂમત પર જ વિચારણા કરી છે. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે હાજર રહેલા બંને વિદ્વાન કાઉન્સેલે પણ મુખ્યત્વે તે જ રજૂઆત પર દલીલો કરી છે.

સુનાવણી સમયે, હાઇકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલ રિટ પિટિશનની નકલ અને એફ.સી.આઇ. વતી દાખલ કરવામાં આવેલ લેખિત જવાબની નકલ અમારી સમક્ષ મૂકવામાં આવી હતી. અમે તેનું અવલોકન કર્યું છે. રિટ પિટિશનના ફકરા ૮ માં ચોક્કસપણે એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે સિનિયર રિજનલ મેનેજરે આવી મોટી શિક્ષા ફટકારતા પહેલાં કોઈ કારણદર્શક નોટિસ પણ આપી નથી અને તદુપરાંત સજા ફરમાવતા પહેલાં પિટિશનરને કોઈ તપાસ અહેવાલ પૂરો પાડવામાં આવ્યો ન હતો જેથી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનો ભંગ થાય છે.

એફ.સી.આઇ. દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ લેખિત જવાબમાં ફકરા ૮ માં નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું છે :–

> "શિક્ષાઓ ફટકારતા પહેલાં કારણદર્શક નોટિસ ન આપવાથી પિટિશનરને કોઈ પૂર્વગ્રહ કે નુકસાન થયું નથી. સજાનો હુકમ એફ.સી.આઇ. સ્ટાફ સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૭૧ ની જોગવાઈઓ અનુસાર પસાર કરવામાં આવ્યો છે"

શ્રી રામચંદ્રન દ્વારા સાચી રીતે જ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યા મુજબ, ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા આ પ્રશ્નની તપાસ કરવામાં આવી નથી અને હાઇકોર્ટે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પ્રશ્નમાં ઊતર્યા વિના અન્ય કારણોસર રિટ પિટિશન મંજૂર કરી છે. અમે આજે ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં અને સજા લાદવામાં સિનિયર રિજનલ મેનેજરની સક્ષમતા અંગેના તારણને કાયમ રાખ્યું છે. તેથી, અમે બીજા મુદ્દા, એટલે કે, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગની વિચારણા માટે બાબત ડિવિઝન બેન્ચને પરત મોકલીએ છીએ.

રિટ પિટિશનનો નિકાલ કરતી વખતે, વિદ્વાન સિંગલ જજે કોર્પોરેશનને એક અઠવાડિયાની અંદર નિર્દેશોનું પાલન કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને તેમ કરવામાં નિષ્ફળ જતાં અહીંના અપીલકર્તાઓને કોર્ટમાં હાજર રહેવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળાએ તિરસ્કારની પિટિશન દાખલ કરી હોવાથી અને એલ.પી.એ.માં હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદાના અમલ સામે કોઈ મનાઈહુકમ મંજૂર કરવામાં

આવ્યો ન હોવાથી, સામાવાળાને ૨૩.૦૮.૨૦૦૩ ના રોજ ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ તરીકે નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા. ઓફિસ ઓર્ડરમાં એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે આ હાજર થવું એ એલ.પી.એ.ના અંતિમ પરિણામને આધીન રહેશે. ૨૬.૦૮.૨૦૦૩ ના રોજ, હાઇકોર્ટે, પુનઃસ્થાપનાના હુકમનું અવલોકન કર્યા પછી, એવો નિર્દેશ આપ્યો હતો કે સામાવાળાને મળવાપાત્ર થતી ચઢત રકમની ચુકવણી સહિતના તમામ આનુષંગિક લાભો ૨૮.૦૮.૨૦૦૩ ના રોજ અથવા તે પહેલાં ચૂકવી દેવામાં આવે અને તેમ કરવામાં નિષ્ફળ જતાં રિજનલ મેનેજરને સુનાવણીની આગામી તારીખે હાજર રહેવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો. ૨૯.૦૮.૨૦૦૩ ના રોજ વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશોના અનુસંધાનમાં, અપીલકર્તા કોર્પોરેશને ગણતરીઓની સાથે સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા પર લખાયેલા રૂ. ૫,૩૦,૮૪૭/– ની રકમના તારીખ ૨૭.૦૮.૨૦૦૩ ના બે ચેક નં. ૨૦૭૬૯૨ અને ૨૦૭૬૯૩ સામાવાળાને સુપરત કર્યા હતા. આમ, એ જણાય છે કે તિરસ્કારની પિટિશનમાં કોર્ટના હુકમના નિર્દેશોના પાલનમાં નિર્દેશનું પાલન અને રૂ. ૫,૩૦,૮૪૭ ની ચુકવણી કરવામાં આવી છે. જોકે, એ સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે હાજર થવું અને પગાર વિગેરેની ચુકવણી જોકે એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ ના અંતિમ પરિણામને આધીન રહેશે.

અમે બીજી રજૂઆતની વિચારણા માટે આ બાબત ડિવિઝન બેન્ચને પરત મોકલીએ છીએ તેથી, હુકમ કરવામાં આવેલ પુનઃસ્થાપના અને કરવામાં આવેલ ચુકવણીઓ અને આપવામાં આવેલ બઢતીઓ, જો કોઈ હોય તો, વિગેરે

એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ અને સિવિલ રિટ પિટિશન નં. ૧૮૪૩૨/૨૦૦૨ માં પસાર કરવામાં આવે તેવા હુકમોના અંતિમ પરિણામને આધીન રહેશે. એલ.પી.એ. અને સિવિલ રિટ પિટિશનો બંનેને તેની ફાઇલ પર પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે અને ડિવિઝન બેન્ચને બંને બાબતોમાં અહીંના સામાવાળાઓ દ્વારા આક્ષેપ કરાયા મુજબના કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગ અંગેના એકમાત્ર મુદ્દાનો નિકાલ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

તેથી, અમે એલ.પી.એ. નં. ૯૩૮/૨૦૦૨ માં તારીખ ૧૯.૧૨.૨૦૦૩ ના હુકમો અને સિવિલ રિટ પિટિશન નં. ૧૮૪૩૨/૨૦૦૨ માં તારીખ ૦૬.૦૫.૨૦૦૪ ના હુકમને રદ કરીએ છીએ અને બંને પક્ષકારોને તક આપ્યા બાદ સંબંધિત સામાવાળાઓ દ્વારા આક્ષેપ કરાયા મુજબના કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગ અંગેના એકમાત્ર પ્રશ્ન પર વિચારણા કરવા માટે બાબત ડિવિઝન બેન્ચને પરત મોકલીએ છીએ.

અમે હાઇકોર્ટને ૨૮.૦૨.૨૦૦૬ ના રોજ અથવા તે પહેલાં બાબતનો નિકાલ કરવા વિનંતી કરીએ છીએ. બંને અપીલોનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નહીં.

એસ.કે.એસ.

અપીલોનો નિકાલ કરવામાં આવેલ.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.